

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzędowym codziennym, tudzież Rozmaitościami co Srody, kosztuje w prenumeracie: Bez pocztu: kwartalnie 3 złr. 45 kr., miesięcznie 1 złr. 20 kr. Z pocztą: kwartalnie 4 złr. 30 kr., miesięcznie 1 złr. 35 kr. — Inscrycja od wiersza w półkolumnie (drukem garmont) po raz pierwszy 4 kr., następnie po 2 kr. m. k.

Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austriacka. — Hiszpania. — Anglia. — Francya. — Włochy. — Niemcy. — Szwecya i Norwegia. — Dania. — Rosya. — Turcya. — Azja. — Doniesienia z ostatniej pocztu. — Wiadomości handlowe. — Kronika.

Monarchya Austriacka.

Sprawy krajowe.

Donoszą nam z Trembowli pod dniem 28. kwietnia: Rada gminy tutejszego miasta wręczyła dnia dzisiejszego przez deputację z pośród siebie wybraną z przełożonym na czele W. P. Ludwikowi Glatz c. k. komisarzowi przy urzędzie obwodowym w Tarnopolu dyplom honorowego obywatelstwa król. wolnego miasta Trembowli, wyrażając tym aktem wdzięczność gminy za troskliwe zajęcie się jej sprawami.

(Rozporządzenie względem wyścigów konnych. — Mianowanie. — Stan banku. — Fregata Navarra wychodzi w podróż.)

Wiedeń, 3. maja. Gazeta wiedeńska ogłasza rozporządzenie ministerstwa spraw wewnętrznych i naczelniej komendy armii z dnia 27. kwietnia r. b. względem ustanowionych rządowych premii przy wyścigach ku podniesieniu chowu koni w państwie austriackim. Premia ustanowiona tymczasowo są na trzy lata; wyścigi konne odbywać się będą co roku, we Lwowie mianowicie (dla Galicyi, Krakowa i Bukowiny) z końcem czerwca. Na wyścigi lwowskie wyznacza rząd następujące premia: 1. Premium pierwszej klasy 500 dukatów cesarskich za czteroletnie i starsze konie wszelkiego kraju, długość mety $3\frac{1}{2}$ mili (angielskiej), wkładka 200 złr. m. k.; (kara) 100 złr., jednak tylko 50 złr. m. k., jeżeli wypowiedziane zostanie jeden miesiąc przed wyścigami. Waga na czteroletnie konie 105 funtów wiedeńskich, na 5-letnie 111 funtów, na 6letnie i starsze konie 114 funtów. Na wszystkie konie urodzone w monarchii austriackiej o 5 funtów mniej. 2. Premium drugiej klasy 300 dukatów cesarskich za wszelkie w Galicyi, Krakowie lub na Bukowinie urodzone i wychowane konie, długość mety $2\frac{1}{2}$ mili (ang.), wkładka 100 złr., (kara) 50 złr., a 25 złr. jeżeli wypowiedziane zostanie jeden miesiąc przed wyścigami. Waga na 3letnie 90 funtów, na 4letnie 105 funt., na 5letnie 111 funt., na 6letnie i starsze konie 114 funtów. Na wszystkie zaś nie w Galicyi ani Krakowie ani na Bukowinie spłodzone konie t. j. na żrebięta sprowadzone przed urodzeniem z klaczami do tych krajów koronnych, o 3 funty mniej. 3. Premium rządowe trzeciej klasy 150 dukatów cesarskich wyłącznie za 4letnie i starsze folbluty orientalne i za konie orientálnego pochodzenia wszelkich krajów, długości mety $2\frac{1}{2}$ mili (ang.), wkładka 50 złr., (kara) 25 złr. Waga na 4letnie 105 funtów, na 5letnie 111 funtów, na 6letnie i starsze konie 114 funtów. Na wszystkie w monarchii austriackiej urodzone i wychowane folbluty orientalne o 5 funtów mniej.

Według umieszczonego w Gazecie wiedeńskiej spisu premii rządowych wyznaczonych rocznie za chów koni, przypada na Galicyę z Krakowem i Bukowiną 77 premii, wynoszących razem 500 dukatów cesarskich. (Szczegółowy patent cesarski podamy w następujących numerach gazety.)

— Gazeta wiedeńska donosi: Minister spraw wewnętrznych w porozumieniu z ministrem sprawiedliwości mianował komisarza obwodowego trzeciej klasy *Tytusa Lewandowskiego*, przełożonym mieszanego urzędu powiatowego w lwowskim okręgu administracyjnym.

Według ogłoszonego w gazecie wiedeńskiej stanu banku narodowego austriackiego z końca kwietnia, wynosił zapas gotówki 92,506.732 złr., obieg banknotów 379,879.937; eskomto 84,541.621; pożyczki na hypoteki 5,995.700; pożyczki na zastawione papiery publiczne 83,712.450; dług państwa fundowany 55,984.756; dług państwa zabezpieczony na dobrach bankowi ustąpionych 152,000.000 złr. Listy zastawne banku w obiegu będące wynoszą 1,269.600 złr.

C. k. austriacka fregata „Novara“ i korweta „Karolina“ (ostatnia udaje się do Ameryki, potem na przylądek dobrej nadziei i na zachodnie wybrzeża afrykańskie) odbyły 30. kwietnia zrana z Tryestu i puściły się w podróż zamierzoną. Baterie portowe odwzajemniły

wystrzały pożegnania, piękna pogoda sprzyjała od samego już początku żeglugi. Okręta te odbędą pierwszą swą stację w Messynie, gdzie jeden dzień wypoczną i zaopatrzą się świeżą żywnością. Az do Messyny (a w razie potrzeby aż do Gibraltaru) towarzyszyć będzie fregacie „Novara“ c. k. paropływ wojenny „Luccia“, pod wodzą kapitana H. Littrow.

„Novara“ dźwiga 1.800 beczek okrętowych ciężaru i ma strzelnicę dla 44 dział, z których jednak tylko 30 zatoczono. Długość pokładu wynosi 150 stóp, szerokość 45, a w głąb idzie 19 stóp. Zrąb nad powierzchnią morza wysoki stóp 18, wysokość zaś masztu stóp 178. Komendantem fregaty i korwety jest komodore kapitan okrętu liniowego, Bernard Wüllerstorff-Urbair, komendantem korwety kapitan korwetowy Fryderyk Pöck, oficerem przydanym fregacie „Novara“ porucznik okrętowy Bela Gaal, komendantem korwety „Karolina“ kapitan okrętowy Ignacy Kehen. Załoga Novary składa się z 351 osób.

Hiszpania.

(Nowa rekrutacja. — Podróż księcia Montpensier. — Posel papieski.)

Madryt, 27. kwietnia. Gazeta ogłasza dekret względem poboru 50.000 rekrutów. Słychać znów o zamierzonej podróży księcia i księżny Montpensier do Madrytu, którzy później wybiorą się podobno za granicę. — Dziennik pomieniony ogłasza też depeszę telegraficzną posła rzymskiego z 22. kwietnia do ministra spraw zewnętrznych, w której posel pomieniony donosi, że mgr. Simeoni, posel J. S. papieża, odjechał dniem wprzód do Madrytu.

Anglia.

(Wiadomości bieżące. — Doniesienie z Bagdadu.)

Dziennik *Morning Post* otrzymał z Marsylii następujące doniesienie telegraficzne z 28. kwietnia. „Wiadomość o zawarciu traktatu pokoju między Anglią i Persją nadeszła 27. marca do Bagdadu.“

Jak donosi *Globe*, proponuje adres odpowiedzi na mowę od tronu w izbie niższej p. Dodson, deputowany z Sussex, a popierać go będzie p. Buchonan, deputowany z Glasgowa.

Francya.

(Czynności ciała prawodawczego. — Nowiny dworu. — Przyjazd W. księcia do Paryża. — Posel meksykański do Madrytu. — Rewia. — Przedsiębiorstwo francusko-amerykańskiego towarzystwa. — Carpentier.)

Paryż, 29. kwietnia. Ciału prawodawczemu zapowiedziano dziś oczekiwany oddawna projekt względem uprawiania stepów (landes) w Gaskonii.

Po odjeździe W. księcia Konstantego zamyśla Cesarz zwiedzić dobra swoje w Sologue. Na cesarskim zamku w Arenenbergu robią wielkie przygotowania, nawet teatr ma być urządony.

Wielki książę Konstanty udał się 29go kwietnia z Marsylii w dalszą podróż do Lugdunu, gdzie miał stanąć o kwadrans na 7mą wieczór. Przed odjazdem znajdował się na nabożeństwie w kaplicy greckiej a dniem przedtem wieczór był na przedstawieniu „Męczenników“ Halevy'ego w wielkim teatrze. Dziś nocuje Wielki książę w Macou, a jutro o godzinie 5. rano przybędzie do Paryża. Salę podróżnych zamieniono w przepyszny salon, ozdobiony rosyjskimi i francuskimi choregwiami. Po jednej stronie urządzono estradę dla 200 dam. Dwa bataliony piechoty oczekują księcia u dworca kolei. Książę Napoleon i kilku wysokich dygnitarzy państwa, jako też wszyscy znakomici Rosjanie i Rosjanki będą przyjmować dostojnego gościa u dworca kolei. Kompania Gwidów będzie towarzyszyć księciu do Tuileryów.

Minister spraw wewnętrznych, p. Billault, powrócił wczoraj do Paryża z podróży swej do Rennes. — Pau Lafragua udaje się 8. lub 10. maja do Madrytu, i pozostanie tam w charakterze posła meksykańskiego.

Dnia 6go maja będzie na polu marsowem wielka rewia, na którą ma być ścięgniętych 50.000 ludzi. — Na dniu 11. maja zostanie rozwiązana rezerwowa dywizya kawalerii północy.

Koncesya na algierską sieć kolei żelaznych została już nadana panu Calley Saint-Paul. Cesarzowi chodzi najwięcej o to, ażeby roboty jeszcze w tym roku rozpoczęte zostały.

Wczoraj w południe wyruszył zaatlantycki paropływ „Alma“ francusko-amerykańskiego towarzystwa w pierwszą podróż z Hawru do Hawany.

Carpentier miał, jak donoszą z Nowego Yorku, zrobić takie zeznania, że wydanie zbiegów niepodlega już prawie żadnej wątpliwości. Wspólnicy jego byli tak mocno oburzeni, że musiano go dla bezpieczeństwa przesadzić do innego więzienia; rząd powstała pogłoska, że z własnej chęci powrócił do Francji. Agenci północnej kolei mają nadzieję, że jeszcze przed upływem tego miesiąca opuszczą Amerykę ze zbiegami. Carpentier, który obawia się teraz dawnych swoich przyjaciół, ma być osobno transportowany.

Włochy.

(Wota do grobu św. w Jerozolimie z rąk Arcyksięcia Ferdynanda Maksymiliana. — Ułaskawienia. — Pomnik dla Torquata Tassa. — Oświetlenie kopuły. — Fortyfikacje Alessandryi w senacie. — John Bright. — Neapolitańsko-rzymski konkordat. — Rozwiązanie municypalności genueńskiej.)

Giornale di Roma pisze: „Jego cesarzew. Mość najdosłójniejszy Arcyksiążę Ferdynand Maksymilian, generał-gubernator Lombardo-weneckiego królestwa zwiadał przed laty w duchu pobożności miejsca uświęcone bytnością naszego Zbawiciela w Jerozolimie i za powrotem do Wiednia kazał sporządzić kilka kosztownych artykułów przeznaczonych do ozdobienia grobu świętego.

Jego cesarzew. Mość pragnął, ażeby niektóre z tych rzeczy przed odesłaniem do Jerozolimy, pobożosławił sam Ojciec święty. W tym zamiarze wysłał radcę Scherzenlechnera naumyślnie z temi przedmiotami do Rzymu, gdzie też na dniu 22. kwietnia miał pan Scherzenlechner zaszczyt otrzymać osobną audyencyę o Papieża. Jego Świątobliwość przyjął go bardzo uprzejmie i wyrażał się z najszczerzszym uznaniem o pobożności najdosłójniejszego Arcyksięcia, który w tak zaszczytny sposób pragnie uwiecznić pamięć pobytu swego w Palestynie.

Gazecie weneckiej donoszą z Rzymu, że adwokaci Starbinetti i Galeotti, dwaj główni uczestnicy rewolucyi w roku 1849, otrzymali pozwolenie bezkarnego powrotu do Rzymu.

Na dniu 25. kwietnia, w rocznicę zgonu Torquata Tassa, miało się odbyć w Rzymie odkopanie zwłok jego i przeniesienie do marmurowego grobowca, który rzeźbiarz de Fabris sporządził kosztem Ojca świętego w kościele S. Onofrio. Wszystkie literackie, naukowe i artystyczne korporacje Rzymu chciały na tę uroczystość wysłać swoje deputacje, a prócz tego miano ją uświetnić odprawieniem *Requiem*, wielkiej akademii i t. p.

Na dniu 18. kwietnia odbyło się w Rzymie coroczne do uświetnienia uroczystości wielkanocnej przeznaczone oświetlenie kopuły Śgo Piotra.

Turyń, 25. kwietnia. Senat przyjął na dzisiejszem posiedzeniu publicznem 48 głosami przeciw 8 projekt względem nadzwyczajnego kredytu na fortyfikacje Alessandryi, a który to projekt utrzymał się wprzód znaczną większością głosów w Izbie deputowanych. Dyskusji niebyło żadnej; każdy artykuł przyjęto po odczytaniu treści przez prezydenta margrabię Alfieri. Generał la Marmora, który miał stawać w obronie projektu i zasiadał na ławie ministeryalnej, nie potrzebował zabierać głosu, zwłaszcza że niebyło żadnego oponenta. — Dawniejszy członek niższej Izby angielskiej z Manchester, John Bright, który przez zimę bawił we Włoszech środkowych, przybył do tego miasta. — Słychać znów o konkordacie Neapolu z Rzymem, i być może, że wieść o tem już się sprawdzi tą razą.

Urządowa *Gazz. Piemontese* z 27. kwietnia ogłasza raport ministra Ratazzi do Króla, w którym minister nazywa wzbranianie się municypalności **Genuy** względem płacenia przepisanej należności celnej jawnym oporem przeciw istniejącym ustawom, żąda niezwłocznego rozwiązania tej municypalności i radzi aż do utworzenia nowej rady gminnej poruczyć administracyę bieżących spraw nadzwyczajnemu delegatowi. Wydany na to dekret królewski zezwala na wykonanie propozycji ministeryalnych i rozkazuje, ażeby intendant Giovanni Visone objął prowizorycznie urząd nadzwyczajnego delegata i czuwał oraz nad wyborami nowemi, które mają być ukończone w przeciągu trzech miesięcy.

Niemce.

(Zakaz obiegu cudzych pieniędzy papierowych. — Waluta złota.)

Berlin, 1go maja. Jak Izba wyższa, tak i Izba deputowanych przyjęła dziś jednogłośnie wniosek do ustawy, tyczący się zakazu placenia banknotami zagranicznymi.

Dziennik Prus. Korrespondenz zawiera następujący artykuł w sprawie waluty: „Chociaż rozporządzenie z 21. listopada 1831 zawierało tylko postanowienie względem przyjmowania monet złotych w kasach królewskich (Prus) i ustanowiło takzwany kasowy kurs frydrychdorów, to przecież można to uważać za naturalny skutek tego rozporządzenia, że ten sam kurs frydrychdorów ustalił się także w handlu i innych stosunkach prywatnych. Utworzony tym sposobem sztuczny kurs frydrychdorów musiał teraz koniecznie zwrócić na siebie uwagę pruskiej administracyi menniczej, odkąd dla wspomnianych już kombinacyi zaczęła spadać cena złota na targowicach świata. Istotna wartość złota frydrychdora niemoże być w tej chwili szacowana wyżej jak na 5 talarów 15 groszy srebrnych do 5 talar. 16 groszy srebrnych. Taka różnica zdaje się być całkiem dostateczna, by wywołać stanowczą przewagę złotych monet w cyrkulacyi krajowej. Jeśli zaś mimo to niepokazują się w Prusiech takie stosunki, jak n. p. we Francji, tedy pochodzi to głównie ztąd, że nieistnieje prawne zobowiązanie względem przyjmowania monet złotych w sprawach prywatnych a oraz, że znajdu-

jący się jeszcze w obiegu zapas frydrychdorów, które w ostatnich latach bito tylko wyjątkowo jeszcze i w nieznacznej ilości, nie jest dość znaczny, by mógł wytrzymać konkurencyę z kursującą monetą srebrną. Zawsze jednakże jest sztucznie wygórowany kurs monety złotej niebezpiecznym wypadkiem; pozbawia bowiem tę monetę najważniejszej jej funkcji, to jest, by mogła służyć za dogodny środek wymiany w handlu internacjonalnym, i następcza oraz większy pochłp do fałszerstwa.

Jeśli zatem nastąpi dziś nagła potrzeba, postarać się o uchylenie tego niewłaściwego stanu rzeczy, tedy kwestya ta, jak ma być uregulowany stosunek waluty złota do walutysrebra w obrębie państw zjednoczonych traktatem menniczym, stała się szczególnie ważną w państwie pruskiem. Następczają się przytem trzy następujące alternatywy: 1) zatrzymanie czystej waluty srebra; 2) przejście do czystej waluty złota, a 3) przyjęcie mieszanego systemu.

Alc ponieważ została już udowodniona niedogodność mieszanego systemu, który zwykle mieści w sobie zaród upadku i przy takich stosunkach, jakie dziś zachodzą, zaród ten bez wątpienia szybko się rozwijał, tedy idzie jeszcze o to tylko, czy ma być zatrzymana czysta waluta srebra, czy też wypada przejść teraz do czystej waluty złota. Jakkolwiek w ogóle trudno jest odpowiedzieć na to pytanie, to przecież w niniejszym wypadku może ułatwić znacznie tę odpowiedź bliższe rozważenie stosunków, jakie zachodzą w mennictwie pruskiem i niemieckiem, a których rozwinięcie jest głównem zadaniem w tej chwili.

Niepotrzeba wcale zapoznawać znacznych korzyści waluty złota, by mimo to w obec teraźniejszych stosunków w Prusiech i w Niemczech oświadczyć się stanowczo za zatrzymaniem waluty srebra. Znaczne korzyści, jakie moneta złota następcza w tem, że wybijanie wymaga mniejszych kosztów (prawie tylko $\frac{1}{4}$ procent swej wartości, gdy tymczasem przy wybijaniu monety srebrnej traci się $1\frac{1}{4}$ procent wartości), że nadto moneta złota dla mniejszej cyrkulacyi podlega też mniejszemu zużyciu i tem samem ułatwia utrzymanie stopy menniczej, a nakoniec, że koszty transportu złota są stosunkowo mniejsze, niemogą być bez wątpienia zaprzeczone. Niemniej też zasługuje na uwagę przykład tak znakomitych państw handlowych, jak Anglia i Ameryka północna, które przyjęły już walutę złota, a których przykład myśli teraz naśladować Francja. Z tego wszystkiego wypada zatem wnosić, że inne narody mogłyby przyjęciem jednakowej waluty złota ułatwić znacznie swoje stosunki komercyalne z temi wielkimi państwami handlowymi.

Szwecya i Norwegia.

(Odstępstwo religijne.)

Chrystiania, 17. kwietnia. Odstępstwa od luterskiego kościoła krajowego coraz są liczniejsze, a szczególnie w północnych stronach kraju. Odstępcy przechodzą po części na wyznanie katolickie, częścią zaś łączą się w protestanckie gminy wolne. Również przechodzi wielu i do mormonizmu, lecz do sekty racjonalistów bardzo mało. W prowincyi „Finnmarken“ liczono tych sektarzy do 300, i niebyło słychać, by duchowieństwo luterskiego kościoła krajowego w czemkolwiek im przeszkadzało.

Dania.

(Książę Chrystyan do Berlina.)

Kopenhaga, 28go kwietnia. Jak donosi wychodzący tu dziennik *Morgenpost* odjechał książę Chrystyan z polecenia Króla do Berlina.

Rosya.

(Szef marynarki fińskiej mianowany. — Zmiany w zakresie marynarki. — Ułatwienie paszportowe. — Zmiany w posadach ministeryalnych. — Marynarka rosyjska na Kaspiku i wielkim Oceanie.)

Petersburg, 20. kwietnia. Admirał Pansilow, naczelny komendant zatoki Sweaborga, został mianowany szefem fińskiego departamentu marynarki. Jestto jedyny z byłych komendantów floty czarnomorskiej, którzy przebyli szczęśliwie i bez przerwy całą obronę Sebastopola. — W zakresie marynarki zaszły teraz ważne zmiany, wywołane ukazem Jego Mości Cesarza, ażeby wychowanie synów oficerskich tak marynarki jak i armii lądowej pozostawiano ile możności rodzicom. Cesarz wyznaczył na to 82.000 rubli rocznie, a komitet oznaczył po długich rozpoznaniach sposób rozdawania tej sumy i podał kandydatów. Kwota na wychowanie jednego dziecięcia wynosi 100 do 300 rubli rocznie, i niektórzy wyżsi oficerowie otrzymają tym sposobem 7—800 rubli, za co muszą się zobowiązać, że uciekają prócz tego jeszcze wychowywać swoich dzieci kosztem państwa w jego zakładach. Pomiędzy obdzielonymi znajdują się między innymi były gubernator wojskowy Kameczatki, sławny obrońca Petropawłowska, Sawojko, i komendant ekipażu gwardyi, admirał Mofet, i w ogóle miano przytem na względzie przedewszystkiem zasługi ojców.

Administracya paszportowa wydała teraz upragnione oddawna rozporządzenie, które dozwala osobom prywatnym upraszać o paszporta połączone zarazem z takzwanem Podorożnem do jakiegokolwiek podróży w kraju.

Z **Petersburga** donoszą pod dniem 22. kwietnia: Na dniu 29. b. m. w rocznicę urodzin Cesarza, ma być ogłoszone mianowanie generała Murawiewa w miejsce znajdującego się w Paryżu ambasadora hrabi Kiselewa ministrem domenów, a księcia Wasilczykowa pomocnikiem ministra wojny. Słychać także, że mają na-

stąpić nowe mianowania w miejsce ministra wojny Suchosaneta i dyrektora kancelaryi generała Briskorna.

— Jest w zamiarze rządu, jak z Petersburga donoszą, wznieść w Baku port wojenny. Mówi za tem położenie samo i dogodność, jakiej trudno w innej stronie morza kaspijskiego. Baku stanie się odzwiercieniem komunikacji z Astrabadem i całą Persją. Mniejszej wagi zdaje się jak na teraz przykładać Rosyja do pomnożenia floty swej na wielkim Oceanie. Ściąga swe siły zbrojne raczej nad Amur, z kąd dopiero w dogodną porę wystąpić zechce. Okręt „Oliwuzza“ po okrążeniu wybrzeży chińskich i zwiedzeniu stanowisk jak Hongkong, Singapore, wrócił do Mikołajewskaja, z załogą liczącą do 400 ludzi wynoszącą — z czego wnoszą, że Rosyja nie myśli brać udziału w wyprawie chińskiej z mocarstwami ościennymi.

Turcyja.

(Swobody wielkanocne. — Regulamin drukarni tureckich.)

Journal de Constantinople z 19. kwietnia ogłasza wydany do poselstw zagranicznych memoriał wysokiej Porty z oznajmieniem, że rząd turecki pragnie, ażeby w święto wielkanocne (dawnego stylu) mógł każdy przebachać się bez przeszkody; w tym zamiarze zostało zakazane wszelkie strzelanie z pistoletów i strzelb, i patrole mają aresztować każdego, ktokolwiek dopuści się tego nadużycia lub w ogóle z bronią przydybany zostanie.

Ten sam dziennik ogłasza „regulamin drukarni tureckich“, który każdemu autorowi zapewnia na całe życie prawo własności do swego dzieła; każda ugoda zawarta między cudzoziemcem i autorem względem publikacji jego dzieła musi być przedłożona radzie nauk publicznych; jeśli państwo przyjęło na siebie publikację takiego dzieła dla dobra powszechnego, ma wspomniana korporacja oznaczyć honorarium. Nakładca, któryby wydał większą ilość egzemplarzy, niż zezwolił autor, ma być traktowany jako złodziej podług osobnego rozporządzenia.

Jak corocznie wypuścił rząd turecki i w tym roku przy sposobności świąt wielkanocnych znaczną liczbę więźniów chrześcijańskich na wolność, by mogli bez przeszkody obchodzić swoje obrządki religijne.

Azja.

(Buntownicze pulki indyjskie. — Bilans kasy. — Wiadomości bieżące z Bombaju. — Stan walki w Chinach.)

Kalkutta, 23. marca. Zwinięcie 19. pułku piechoty krajowców jeszcze nie nastąpiło, ale jest uchwalone i będzie wykonane w Barrakpore. Przez ten dekret utraci każdy krajowy oficer swój patent a każdy starszy sepoy swoje pensję i zatrudnienie; młodszych przyjmą zapewne w Bombaju, gdzie niezawodnie do werbunku się zgłaszają. Azatem kara nie jest tak łagodną, jak się wydaje. Podczas gdy 19. pułk jest ukarany za swoje nieposłuszeństwo, słychać o wybuchu podobnego buntu w Nizieragram między wojskiem należącym do armii w Madras. Niebezpieczeństwa ztąd dla państwa nie ma; są to tylko szczegółowe wypadki niechęci, armia sama jest spokojna. — Według urzędowego obwieszczenia wynosił bilans gotówki w rządowych kasach państwa Indyjskiego dnia 31. grudnia zeszłego roku 126,596.000 rupiów czyli 12 $\frac{3}{4}$ milionów funt. sztr. — Mr. Colsin, wicegubernator prowincyi północno-zachodnich wezwał ludność, ażeby się przyczyniła do kosztów na założenie szkół ludowych, i 5000 włóści pozwoliło powiększyć nałożony na nich podatek o 1% na ten cel pożyteczny.

Bombaj, 2. kwietnia. Ostatnie wiadomości z Buszyru nadeszły tu przed tygodniem okrętem żaglowym, który 20 dni spędził w żegludze. W dzień jego odpłynięcia, 6. marca, zabrano z największym pośpiechem na okręta ekspedycyjne wojsko przeciw Mohammedah. Na granicy Pendżabu dowodził brygadier Chamberlain w jednej z tych górskich ekspedycji, w których się już tylekroć odznaczył. Dnia 6. marca wkroczyło w 4000 ludzi z dwunastu działami do okręgu szczepu Bozdar, który utraciłszy niektóre swobody, jakich używał pod panowaniem Sikhów, bunt podniósł. Dnia 7. uderzyło wojsko na nieprzyjaciela, oszańcowanego w ciasnym wąwozie. Z łatwością wyrugowany ztamtąd poszedł w rozsypkę. Brygadier miał 6—7 poległych i 25 rannych. Według *Delhi Gazette* znajduje się teraz w pochodzie do małej włości, nazwiskiem Bartt.

Czytamy w *Ozasic*: Trzy największe potęgi morskie: Anglia, Francya i Stany zjednoczone amerykańskie układają się i łączą, by wspólnie przedsięwziąć wielką wyprawę przeciwko Chinom. Lecz Anglia nie czekając zaczęła ukończyć się układy i wspólna wyprawa wyruszy, sama zbiera i posyła szybko siły morskie i lądowe dla zastąpienia swych posiadłości i osad w Chinach, na obronę swego handlu, nakoniec dla wywalczenia nowych zadań i korzyści. Wistocie nie ma co zwlekać, nie jest chwila po temu, by rozprawić czy wojna jest słuszną lub niesłuszną; walka już się toczy, a walka groźna nierządu chińskiego przeciwko Anglii, lecz całego 300 milionowego narodu chińskiego przeciwko Europejczykom a mianowicie Anglikom, rozciągająca się nie tylko na same właściwe Chiny, lecz pojawiająca się na odległych wyspach Archipelagu indyjsko-chińskiego (Borneo) i w częściach Indyi zagangesowych zamieszkałych przez wychodźców chińskich.

Gdy bombardowanie Kantonu, spalenie części tego 500.000 ludności mającego miasta, wywołało powszechne oburzenie ludności chińskiej na wszystkich wybrzeżach i we wszystkich miastach otwartych Europejczykom a nawet w głębi kraju, a lud chiński wszędzie prawie rozpoczął otwarty lub skryty bój przeciwko Anglikom, — ci ostatni cofnęli się do swych stanowisk i ograniczyli się w każdym

punkcie na obronem i odpornem działaniu, czyli przestraszeni wielkością skutków swej zaczepki i rozległością rozpoczynającej się walki, czyli też czekając jedynie w tej odpornej pozycji na nadejście posiłków, by rozpoczętą upragnioną walkę dalej poprowadzić.

Lecz według ostatnich wiadomości siły angielskie w Chinach okazują się niedostateczne dla bezpieczeństwa nawet i obrony stanowisk angielskich, a wojna ludowa zapalona w właściwych Chinach, rozszerza się nawet na Archipelag chińsko-indyjski. Chociaż floty angielska stojąca w zatoce kantonńskiej odiera pomyślnie i lekceważy napady mnogich statków wojennych i łodzi chińskich, a oddział wojsk lądowych utwierdza się w zajętych warowniach kantonńskich, jednak chińskie dzonki napadają na statki kupieckie pomyślnie niekiedy, żegluga stała się niebezpieczną, wszelkie związki przerwane lub utrudnione, a siły morskie angielskie choć zwycięskie, nie są dostateczne dla powrócenia bezpieczeństwa żegludze, i Europejczyk pewniejszy jest tylko swego życia na wielkim okręcie wojennym lub w warowni. Gdyż nawet statki, których Chińczycy przemocą zdobyć nie mogą, zdobywają podstępem: jako podróżni wsiadają na okręty angielskie, a korzystając z sposobnej chwili mordują majtków i pasażerów, uprowadzając okręt. Takiego losu doznał dawniej okręt „Thistle“, dziś parowiec „Queen“. Nawet w Hongkong, w najmocniejszym i najgłówniejszym swym stanowisku, założonym na skalistej wysepce w zatoce kantonńskiej, nie są Anglicy bezpieczni; chociaż wzmocnili warownię i wały, o mało nie zginęli niedawno wszyscy od trucizny zadanej im w chlebie przez piekarzy chińskich, a teraz Chińczycy podpalili tam skrycie i w popiół zmienili magazyny angielskie i składy żywności dla wojska. W Sanghaj, która to osada brytyjska równie jest ważną w północnych Chinach jak Hongkong w południowych, gromada Chińczyków napadła i paliła składy herbaty, mimo stojącego tam szczupłego oddziału wojsk angielskich. Z innych kolonii, do których nie posłano wojska, nie chcą rozdrabniać sił już i tak szczupłych. Anglicy ustąpili; w innych znów osadach kupey i cała ludność zamknęła się w faktoryach i stoi pod bronią, nie mając żołnierzy na swoją obronę. Wojna i zemsta chińska sięga nawet przez morze i rozszerza się na archipelag chińsko-indyjski i część Indyi zagangesowych. Bojaźliwi i spokojni zwykle Chińczycy, zapaleni jednak duchem wojny narodowej a raczej plemiennej, a ośmieleni małemi siłami angielskimi i odpornym ich w skutku tego stanowiskiem, uderzają i zaczepiają Anglików otwarcie lub skrycie we wszystkich krajach wschodniej i południowej Azji, w których rozsiadło się ogromne plemię chińskie i do których napłynęły i płyną ciągle tłumy wychodźców chińskich, zalewając Indye zagangesowe, archipelag indyjski, część wysp Australii a nawet wybrzeża amerykańskie. Niedawno doniesiono, że w Singapore na krańcu Indyi zagangesowych Chińczycy tam mieszkający uderzyli otwarcie i tłumnie na Anglików; dziś donoszą, że w posiadłości angielskiej na wyspie Borneo w Sarawak wychodźcy chińscy wymordowali wszystkich Anglików i uszedł tylko sam władca angielski sir James Brooke, wprawdzie wziął on odwet powróciwszy z parowcem angielskim, z posiłkami holenderskimi a szczegółniej z Malajami, spalił miasto i 2000 Chińczyków położył trupem.

W ogóle położenie dzisiaj Anglików w Chinach jest trudne i niebezpieczne, a posiłki spieszące do z Europy, to z Indyi na wybrzeża chińskie są tam bardzo potrzebne.

Z Indyi przy obecnym stanie wzburzenia w kilku północnych i wschodnich prowincjach oraz nieukontentowania jakie okazały się w wielu pułkach sipojów, nie może Anglia wyprowadzać znacznych sił. Wprawdzie pokój zawarty z Persją dozwolił jej oddziały wojska stojące pod Buszyrem i w innych miejscach wybrzeży perskich, posłać na brzegi chińskie. Lecz siły te niedostateczne do wojny z Persją, równie będą niedostatecznymi do walki z Chinami. Prowadzenie wojsk z Europy do tak odległej krainy wymaga długiego czasu i ogromnych kosztów. Dlatego to Anglia stara się wciągnąć Francję i Stany zjednoczone w wojnę przeciw Chinom, by mniejszym kosztem wprowadzić większe siły do boju, pewną będąc z drugiej strony, że z powodu samego swego stanowiska weźmie lwią część ze zdobytych wspólnymi siłami łupów i zyskanych korzyści. Taki podział korzyści łatwo się powiedzie Anglii z Francją, która nie będzie mogła znaleźć wielkich zysków w Chinach, gdyż handel jej nie ma popędu w tamte strony i jest tam bardzo mały, jak to okazały raporty posła i konsulów francuskich w Chinach, których jedyną do dzisiaj choć nader ważną czynnością jest dawać obronę misyonarzom i chrześcianom w tym kraju. Ale ze Stanami zjednoczonymi trudniejsza będzie dla Anglii sprawa. Wezmą one zapewne udział w boju, lecz zarazem upomną się o udział w zdobyciach; w wojnie tej będą szukały własnych tylko korzyści a z natury położenia swego upatrzyć i znaleźć mogą znaczne zyski w Chinach, stojące na drodze zyskom Anglii. Wojna ta o korzyść tylko materialną prowadzona przez W. Brytanią, do szkodliwych nawet dla niej pod tym względem doprowadzić może rezultatów, a W. Brytania zamiast osiągnąć swój cel, stanie się może tylko środkiem przez Opatrzność użytym do poruszenia zastygłych i obumarłych Chin, do wprowadzenia ich na nową drogę postępu i oświaty przynajmniej ruchu i życia.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Paryż, 3. maja. Wczoraj wieczór renta 3% 68.92 $\frac{1}{2}$. — Według doniesienia z Madrytu z dnia 2. b. m. wybrany został Mar-

inez de la Rosa prezydentem Kortezów. — *Pays* donosi, że wybory do dywanów na Wołoszczyźnie odłożono na dzień 15. czerwca. — Znakomity poeta Alfred de Musset umarł.

Londyn, 1. maja. Według dziennika *Daily News* przyrzekł lord Palmerston działać w duchu emancypacji Żydów. Fryderyk Peel wstępuje z posady ministra kolonii. Książę Albert otworzy we wtorek osobiście wystawę w Manchester.

Wiadomości handlowe.

(Targ na bydło we Lwowie.)

Lwów, 5. maja. Spęd bydła rzeźnego na wczorajszym targu liczył 173 sztuk wołów, których w 6 stadach po 13 do 57 sztuk z Szezerca, Bóbrki, Kamionki, Komarna i Grzymałowa na targowicę przypędzono. Z tej liczby sprzedano — jak nam donoszą — na targu 171 sztuk na potrzeb miasta i płacono za woła, mogącego ważyć 290 $\frac{1}{2}$ mięsa i 30 $\frac{1}{2}$ łoju, 60r.; sztuka zaś, którą szacowano na 350 $\frac{1}{2}$ mięsa i 46 $\frac{1}{2}$ łoju, kosztowała 71r.30k. m. k.

Kurs lwowski.

Dnia 5. maja.

	gotówka		towarem	
	złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski	4	43	4	46
Dukat cesarski	4	45	4	48
Półimperyal zł. rosyjski	8	15	8	19
Rubel srebrny rosyjski	1	36	1	37
Talar pruski	1	32	1	34
Polski kurant i pięciozłotówka	1	11	1	12
Galicyj. listy zastawne za 100 złr. } bez	82	34	83	—
Galicyjskie obligacje indemnizacyjne } kuponów	79	10	79	36
5% Pożyczka narodowa	83	35	84	10

Wiedeński kurs papierów.

Dnia 2. maja.

		w przecięciu
Obligacje długu państwa	5% za sto 83 $\frac{1}{2}$	83 $\frac{1}{2}$
detto pożyczki narod.	5% " 84 $\frac{1}{2}$ 5/16 3/8	84 $\frac{5}{16}$
detto "	4 $\frac{1}{2}$ % " 72 $\frac{1}{2}$ 1/4	72 $\frac{5}{16}$
detto "	4% " —	—
detto "	3% " —	—
detto "	2 $\frac{1}{2}$ % " —	—
Pożyczka z losami z r. 1834	" —	—
detto " z r. 1839	" —	—
detto " z r. 1854	" 109 $\frac{7}{8}$	109 $\frac{7}{8}$
Obl. lomb. wen. pożyczki z r. 1850	5% —	—
Obl. indemn. Niż. Austr.	5% —	—
detto galicyjskie i węgierskie	5% 79 $\frac{5}{8}$ 7/8 80 $\frac{1}{2}$	80 $\frac{1}{8}$
detto krajów koron.	5% 86 $\frac{1}{2}$	86 $\frac{1}{2}$
Akcyje bankowe	998 991	996
Bankowe listy zastawne 5% z term. wypłaty za 12 miesięcy za 100 złr.	—	—
Akcyje n. a. Tow. eskp. na 500 złr.	617 $\frac{1}{2}$	617 $\frac{1}{2}$
Akcyje austr. Instytut. kredyt. handlu i przemysłu na 500 złr. (30% wpłacone)	247 $\frac{3}{4}$ 246 $\frac{1}{2}$	246 $\frac{3}{4}$
Akcyje c. k. uprzyw. tow. wschod. kolei żel. państwa na 200 złr. czyli 500 franków —	—	—
detto na 130 złr. czyli 325 frank.	290 $\frac{1}{2}$ 289 $\frac{1}{2}$	290
Akcyje kolei żel. Ces. Ferdynanda na 1000 złr. 2101 $\frac{1}{4}$	2101 $\frac{1}{4}$	2101 $\frac{1}{4}$
Akcyje kol. Budziń.-Linco-Gmundz. na 250 złr. 255	255	255
Akcyje kolei Cesarzowy Elż. na 200 złr.	200 $\frac{3}{4}$ 3/8	200 $\frac{3}{8}$
Akcyje południowo-póln. niem. kolei komunikacyjnej na 200 złr.	215	215
Akcyje kolei nadcisańskiej na 200 złr.	—	—
Akcyje lomb. wen. kolei żel. na 192 złr.	—	—
Akcyje Dunajskiej żeglugi parowej na 500 złr. —	—	—
Akcyje austr. Lloyd'a w Tryeście na 500 złr. 422 $\frac{1}{2}$	422 $\frac{1}{2}$	422 $\frac{1}{2}$

Wiedeński kurs weksłów.

Dnia 2. maja.

		w przecięciu.
Amsterdam za 100 holl. złotych	—	2 m.
Augsburg za 100 złr. kur.	105 105 $\frac{1}{4}$	105 $\frac{1}{8}$ uso.
Berlin za 100 tal. prus.	153	153 2 m.
Frankfurt n. M. za 120 fl. na stopę 24 $\frac{1}{2}$ fl. 104 $\frac{1}{8}$ 104 $\frac{1}{4}$	104 $\frac{1}{8}$ 104 $\frac{1}{4}$	104 $\frac{1}{4}$ 3 m.
Genua za 300 lire nowe Piemont.	—	2 m.
Hamburg za 100 Mark. Bank.	76 $\frac{3}{4}$ 77 l.	76 $\frac{7}{8}$ 2 m.
Lipsk za 100 talarów	—	2 m.

KRONIKA.

Dnia 1. maja r. b. rano umarł w Wiedniu p. Jan Mayer, jeden z najznakomitszych bankierów w państwie austriackim, szef zaszczytnie znanego domu handlowego Stamet z i spółka.

— Według statystyki urzędowej wykazano dnia 31. grudnia 1856 w Belgii 962 klasztorów liczących 14 853 mnichów i zakonnic. Z tych było 150 klasztorów męzkich z 2523 mnichami, i 812 klasztorów żeńskich z 12.330 zakonnicami. Z dniem 15. października 1846 było w Belgii 11.968 mnichów i zakonnic, zaczętem w ciągu lat dziesięciu przybyło ich 2885. Cała ludność belgijska składała się z końcem roku zeszłego z 4,530.106 głów; między tem było 89.631 wyborców.

— Rzymski zakład „della Santissima Annunziata“ stojący pod zarządem komitetu złożonego z duchownych i świeckich, wydał już w ciągu roku bieżącego 21.915 sztuków na wyposażenie ubogich dziewcząt idących za mąż. Od roku 1839 wyposażono 10.815 dziewcząt, a kwota ogólna posagów wynosi 345.201 sztuków.

— Z Warendorfu w Niemczech piszą: W tutejszym sądzie obwodowym toczy się teraz proces ogromnych rozmiarów, zwłaszcza że liczba obżalowanych wynosi 2426 osób. Trudna to będzie praca dla sędziego, jeśli każdego przyjdzie mu przesłuchiwać protokularnie. Przedmiot procesu wcale nie wa-

	za sto	w przecięciu
Liwurna za 300 lire tokań.	—	2 m.
Londyn za 1 funt. sztrl.	10-10 11 l.	10-10 $\frac{1}{2}$ 3 m.
Lyon za 300 franków	—	2 m.
Medyolan za 300 lire austr.	104 104 $\frac{1}{4}$ l.	104 $\frac{1}{8}$ 2 m.
Marsylia za 300 franków	121 121 $\frac{1}{8}$ l.	121 $\frac{1}{4}$ 2 m.
Paryż za 300 franków	21 $\frac{1}{2}$ 2 $\frac{1}{4}$ l.	121 $\frac{3}{8}$ 2 m.
Bukareszt za 1 złoty Para	—	31 T. S.
Konstantynopol za 1 złoty Para	—	T. S.
Cesarskie dukaty	7 $\frac{1}{2}$	7 $\frac{1}{2}$ Agio.
Dukaty al marco	—	Agio.

Telegrafowany wiedeński kurs papierów i weksli.

Dnia 5. maja.

Oblig. długu państwa 5% 83 $\frac{1}{16}$; 4 $\frac{1}{2}$ % 72 $\frac{1}{16}$; 4% —; 4% z r. 1850 —; 3% —; 2 $\frac{1}{2}$ % —. Losowane obligacje 5% —. Losy z r. 1834 za 1000 złr. —; z r. 1839 138 $\frac{3}{4}$. Wied. miejsko bank. —. Węgiers. obl. kamery nadw. —. Akcyje bank. 994. Akcyje kolei póln. 2085. Głognickiej kolei żelaznej —. Oedenburskie —. Budwajskie —. Dunajskiej żeglugi parowej —. Lloyd 423 $\frac{3}{4}$. Galic. listy zast. w Wiedniu —. Akcyje niższo-austr. Towarzystwa eskomptowego a 500 złr. 612 $\frac{1}{2}$ złr.

Amsterdam l. 2 m. —. Augsburg 105 $\frac{1}{4}$ 3 m. Genua — l. 2 m. Frankfurt 104 $\frac{1}{4}$ 2 m. Hamburg 77 $\frac{1}{4}$ 2 m. Liwurna 105 $\frac{1}{4}$ l. 2 m. Londyn 10 — 11. 2 m. Medyolan 104 $\frac{1}{4}$. Marsylia 121 $\frac{1}{2}$. Paryż 121 $\frac{3}{4}$. Bukareszt 267. Konstantynopol 467. Smyrna —. Agio duk. ces. 7 $\frac{3}{4}$. Pożyczka z r. 1851 5% lit. A. —; lit. B. — Lomb. —. 5% niż. austr. obl. indemn. —; innych krajów keron. 80 $\frac{1}{4}$. Renty Como —. Pożyczka z r. 1851 —. Pożyczka narodowa 84 $\frac{1}{4}$. C. k. austr. akcyje skarb. kolei żelaz. po 500 fr. 288 $\frac{1}{2}$ fr. Akcyje c. k. uprzyw. zakładu kredyt. 237. Hypotekar. listy zastawne —. Akcyje zachodniej kolei żelaznej 200 $\frac{1}{8}$.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 5. maja.

Hr. Rzyaszczewski Józef, c. k. szambelan, z Wiednia. — Hr. Skarbek St., z Netreby. — Hr. Thurn, c. k. major, z Żółkwi. — Hr. Borkowski Aleks., z Winniczek. — Hr. Attens, c. k. rotm., z Żółkwi. — PP. Aug. al Karol, c. k. rotm., z Gródka. — Austrijański Max. i Kasadajeff Włod., ces. ros. radcy państwa, z Petersburga. — Augustynowicz Bolesł., z Przemyśla. — Bocheński Wiktor, z Żurawa. — Dulski Edw., z Hawca. — Bar. Ensich, c. k. rotmistrz Fischer Leopold, c. k. major, z Żółkwi. — Głowacki Wład., z Hodowa. — Gillan Kar., c. k. rotm., z Magierowa. — Grossmann Edward, c. k. major, z Jaworowa. — Gadomski Kl., z Dembiecy. — Jankovics, c. k. rotm., z Wiszni. — Ling c. k. major, z Żółkwi. — Paluszyński Józef, z Ulicka. — Sieraczynski Zygm., z Streptowa. — Strzelecki Eug., z Wyrowa. — Ujejski Bron., z Lubczy. — Vennigen Karol, c. k. rotm., z Żółkwi. — Zajęczkowski Albin, c. k. przełoż. pow., z Czerniowiec.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 5. maja.

PP. Czermiński St. i Dulski Edw., do Krakowa. — Filipowski Bog., do Chłopezyce. — Krzczunowicz Wal., do Wiednia. — Lityński Wenant, do Litwinowa. — Łodyński Hieron., do Milatyna. — Michalski Tytus, c. ros. radca, do Wiednia. — Neronowicz Fel., do Uścia. — Torosiewicz Baz., c. k. kom. obw., do Tarnopola. — Wiśniewski Wiktor, do Strzelisk. — Wesolowski Józ., adw. kraj., do Złoczowa.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 4. maja.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
7. god. zrana	325 69	+ 4 0'	88.5	zachodni sl.	pochmurno
2. god. popoł.	326 28	+ 9 2'	56.8	"	"
10. god. wiecz.	326 63	+ 6 4'	76.1	"	"

W nocy deszcz 0. $\frac{1}{10}$ 37.

TEATR.

Dziś: Na korzyść funduszu ubogich: „Wielki koncert braci Winiawskich“, przytem komedia polska: „Figle domowników“, czyli „Trafiła kosa na kamień.“

Rozmaitości nr. 18.

przy dzisiejszej Gazecie zawiera:

- I. Żyd Wieczny. Powiastka pyrenejska.
- II. Mrzonki filologiczne. Z rozprawy p. Papłońskiego.
- III. Zaślubiny żywiołów.
- IV. Oryginalny zwyczaj wzbogacania języka.